

SECTION 4.

MANAGEMENT, PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

DOI 10.36074/logos-14.02.2025.011

МОНІТОРИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ В УПРАВЛІННІ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ

Жаровська Олена Петрівна¹

---

1. кандидат педагогічних наук, доцент,
спеціаліст галузі «Правознавство», юрист
*Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»,
УКРАЇНА*

ORCID ID: 0000-0002-4154-1458

В процесі державного управління моніторинг є одним із найважливіших атрибутів, пов'язаний із дослідженням наукових проблем, спостереженням за ситуацією, що швидко змінюється. Цілеспрямованість проведення моніторингу передбачає вивчення сприятливих і негативних чинників, що впливають на управлінський процес. За допомогою моніторингу відбувається документальне накопичення інформації про результати діяльності в галузі, регіоні, організації чи установі, що дозволяє у будь-який момент провести експрес-оцінку управлінському процесу. Відстежування процесу діяльності суб'єктів управління моніторинг здійснює на регулярній основі, що сприяє своєчасному коригуванню системи управління. Моніторингова оцінка процесу управління виступає як фіксований зріз ситуації з висновками і рекомендаціями. Для цього необхідний мінімальний набір показників індикаторів. За допомогою моніторингу суб'єкт управління може заповнювати потреби в звітності, в декількох аспектах і задовольняти потреби багатьох користувачів.

Процес статистичного моніторингу запропонований на рис. 1. Кінцевою метою статистичного моніторингу є отримання інформації про розвиток того чи іншого явища чи процесу з метою прийняття управлінських рішень.

Існує цілий ряд різних підходів до проведення моніторингу і оцінки. Вибір стратегії і методик моніторингу визначається особливостями процесу і видами діяльності, а характер і зміст оцінки – її метою. Масштабні експериментальні оцінки, проведені в декількох місцях, можуть показати, які процеси ефективніші, але не можуть обґрунтувати як поліпшити систему управління [1].

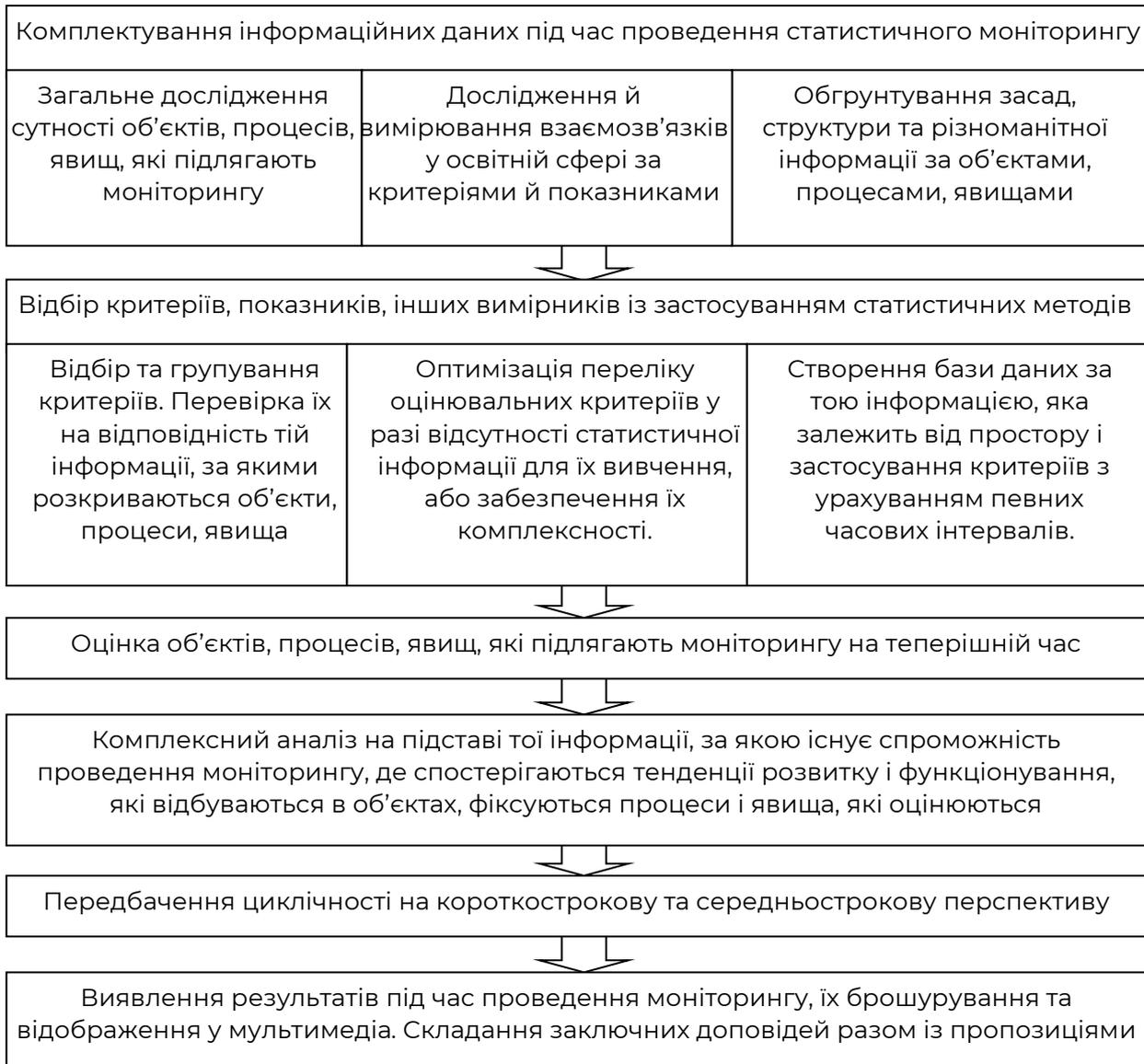

Рис. 1. Процес статистичного моніторингу

Відповідно до ієрархічних рівнів державного управління національною економікою, найбільш поширеними є три види статистичного моніторингу на макрорівні, мезорівні, мікрорівні. Надійність роботи моніторингу забезпечують інформаційно-пошукова, інформаційно-аналітична і експертна системи, які разом здатні оцінювати статистичну достовірність результатів аналітичних вимірів разом з прогнозом змін параметрів. Цикл обробки інформації в системі моніторингу характеризується блоками, наведеними на рис. 2.

SECTION 4.

MANAGEMENT, PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Під циклом обробки інформації в системі моніторингу слід розуміти послідовність дій щодо збору, групування, обробки, аналізу та передачі інформації про об'єкти, процеси, явища, які підлягають моніторингу [2].

В освітній системі моніторинг – це система організації, збору, зберігання, обробки і пошуку інформації про діяльність системи навчальних закладів, що забезпечує безперервне стеження за станом і прогнозування їх майбутнього.

Рис. 2. Цикл обробки інформації в системі моніторингу

На основі вивчення наукових праць М.В. Пугачова [3], О.М. Олесійчука [4], М.О. Лендьєла, Б.В. Винницького, І.М. Санжаровського [5], О.Д. Павлюк [6] та практичного досвіду запропоновано теоретичні положення сутнісної характеристики моніторингу як складової функції контролю в системі державного управління як процес постійного накопичення обробку, збереження, класифікації та відображення інформаційно-аналітичного відстеження процесів, явищ, ситуацій і подій, які відбуваються у освітній сфері.

Моніторинг в освіті – це система збирання, оброблення, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему чи окремі її елементи, яка дозволяє уявити стан об'єкта, в будь-який момент часу, прогнозувати його розвиток і забезпечує потрібну інформаційну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на досягнення заданих цілей розвитку об'єкта. Особливістю системи освіти є те, що результати її діяльності і розвитку залежать від багатьох факторів, які не завжди належать до цієї системи. Так суттєвий вплив чинить соціальне середовище, у якому знаходиться навчальний заклад та учні.

На основі того, що сам моніторинг потребує структурування, виділяються її напрями за об'єктами, процесами, явищами, які відбуваються у державі і впливають на суспільне середовище, а також їх взаємовідносини між собою залежно від напрямів та спеціалізованої приналежності. А моделювання систем і процесів моніторингу стосується об'єктів, процесів, явищ, за якими концентрується державне управління у суспільному середовищі, до якої також відноситься і освітня сфера. Таким чином, аналізуючи вплив інформаційного забезпечення на освітні процеси у навчальних закладах доцільно зазначити й такі, що не впливають на ключові показники результативності, але цілком обумовлюють функціонування моніторингу у регіональній системі управління освітою в Україні, як інсталяція і технічна підтримка програмних продуктів, різних додатків. У зв'язку з цим необхідно розглядати тільки витратний бік розрахунку ефективності цих видів сервісу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Wildteam. A wildlife conservation charity. URL : <https://www.wildteam.org.uk/>
- [2] Morgan J, McCulloch L, Burrows J. (1996) Central Specialistst Squad: A Framework for Monitoring and Evaluation. Editor: Gloria Laycock Home Office Police Research Group 50 Queen Anne's Gate London SW1H 9AT. 42 p. URL: <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi>
- [3] Концептуальні основи статистичного моніторингу / Д.Д.Айстраханов, М.В. Пугачова, В.С. Степашко та ін.; За ред. М.В. Пугачової. Київ : Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2003. 436 с.
- [4] Олексійчук О.М. Засади статистичного забезпечення обґрунтування напрямів бюджетної політики. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. № 6 (36). С. 60 – 66.
- [5] Лендъел М., Винницький Б., Ратейчак Ю. Посібник з моніторингу та оцінювання програм регіонального розвитку. Київ : В-во «К.І.С.», 2007. 80 с.
- [6] Павлюк О. Д. Психологічне забезпечення громадської підтримки освітніх інновацій в умовах професійно-технічної освіти. Психологопедагогічне забезпечення громадської підтримки освітніх інновацій : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 1 листоп. 2017 р.). Київ, 2018. С. 70–72.

